

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„Koroški Slovenec“,
Lidová knihtiskárna,
Wien V., Margaretenplatz 7.
Rokopisi se naj pošljajo na naslov:
Anton Machát, Wien V.,
Margaretenplatz 7.

List za politiko, gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane celoletno: K 100.—
polletno: K 50.—
četrletno: K 25.—

Za Jugoslavijo
celoletno: 15 Din.
polletno: 8 „
četrletno: 4 „

Leto I.

Dunaj, 21. septembra 1921.

Št. 27.

Vor 1000 Jahren.

Es war vor 1000 Jahren, als die Karolinger in den Grenzmarken des Reiches ihre Gewaltboten aufstellten, die Zeit, wo die slavischen Grenzvölker ihren Adel verloren und nur der hörige, glebae ascriptus, der an die Scholle Gebundene, oder der noch viel elendere mancium — Sklave — Slave zurückblieb; eine Zeit, von der deutsche Geschichtsschreiber behaupten, dass in gewissen Grenzmarken jeder Slave seinen Herrn haben musste, oder er wurde ausgerottet. — Das war einmal! Auf den Tisch kommt uns ein Akt: Da war einmal ein Pächter, der erntete in einem Jahre mit seiner Hände Fleiss die Ernte ein: sie war ja bescheiden, diese Ernte, aber sie reichte hin, die Familie wieder ein Jahr zu ernähren, und den Boden weiter zu bearbeiten. Der Mann war ein Höriger, ein Unfreier: so war einmal zu Scharmützeln zwischen den Slaven und den Deutschen gekommen: der deutsche Herr nahm Fersengeld, der slavische župan aber wollte, dass der Acker bearbeitet werde und suchte einen fleissigen Mann, der ihn bebaue. Die Zeiten änderten sich bald und die deutschen Herren kamen wiederum zu ihren lieben slavischen Landsleuten zurück. Der Herr fand seinen Acker gut bewirtschaftet und rief sich vergnügt die Hände. Das Davonlaufen war kein übles Geschäft. Der Herr rief seinen Geheimschreiber, der brachte ein Stück Pergament, setzte sich ehrfurchtsvoll auf den Stuhl am Schreibtisch und blickte schweigend zum Herrn: „Eure Herrlichkeit befehlen? Schreibe: zum ersten: DuPächter hast geerntet an Heu 300 Meterzentner, 250 musst du abliefern; also das insgesamt Grummet, davon du nichts anrühren darfst; zum zweiten: hast du geerntet an Gerste 160 kg, davon hast du 134 kg abzugeben; zum dritten: an Winterroggen 355 kg, hast 235 kg abzuliefern; zum vierten: an Hafer 208 kg, hast 163 kg abzuliefern; zum fünften: an Kartoffeln 1180 kg, wirst 660 kg abgeben;

zum sechsten: gibst du 50 kg Leinsamen und 56 kg Bast (Haar).

Wir hatten immer geglaubt, dass der Zehent eine bittere Geschichte war, das war das reinste Kinderspiel gegen dieses urkundlich belegte Exempel! Dazu ist zu bemerken, dass der Feudalherr sich ja gar nicht die Mühe genommen, nachzusehen und nachzuwägen, wieviel sein Höriger geerntet. Das heisst vor 1000 Jahren ja! Da stellte man die „Töckeln“ zu zehn Garben auf, oder zu sechs die Sauerfrucht und der Herr nahm das „Seinige“ vom Acker. Die Urkunde, die wir da erwähnen, stammt aber gar nicht aus Karl des Grossen Zeit. Das Pächterlein sagt: 300 Meterzentner Heu habe ich nie gehabt, auch 250 nicht, wo hat denn ein Bäuerlein je soviel Heu gehabt, nachdem ihm das Grummet entzogen ist. In jener Zeit scheinen die Herrschaften noch keine Idee gehabt zu haben, was ein Waggon Heu und was drei Waggon Heu für Menge ist? Der christliche Leser wird vielleicht auch wissen, dass der Bauer im Jahre nur einmal erntet, dass er also von 160 kg Gerste nicht 134 abgeben, und mit 26 kg selbst auskommen kann, dass er von 355 kg Roggen nicht 235 kg abgeben kann: aus 2 Weidling, die ihm bleiben, macht er 36 Laib Bauernbrot, es käme auf 10 Tage 1 Laib für die ganze Familie. Nun wirst Du, lieber Leser sagen: solch Unsinn gab es doch nie! Vor 1000 Jahren gewiss nicht, aber es gibt derlei, und das ist nicht der einzige Fall: So verfährt die Herrschaft vor in Görttschach bei Ferlach in Kärnten gegen Pächter.

Die Pächter sind für den 13. September vorgeladen, ob sie diese Forderungen annehmen, wenn nicht, so hat diese Herrschaft den Mut, vor den Richter zu gehen; die Herrschaft kann sich den Advokaten ja leisten. Um falschen Schlüssen vorzubeugen, müssen wir noch betonen, dass es sich nicht um irgendeinen Adligen handelt, sondern um alldeutsche Beamte, die ihre Stellung auf diese Weise zum Wohle des slovenischen Volkes ge-

brauchen. Wir machen die Staatsanwaltschaft und die Landesregierung in Klagenfurt auf diese Tatsache aufmerksam.

(Fortsetzung folgt.)

Brnski spomenik.

(Donesek k vaški kroniki.)

Vsak dogodek, ki nas spremlja v življenju, ima svojo zgodovino. Zgodovinsko moremo imenovati tudi otvoritveno slavnost vojnega spomenika, vršečo se dne 4. septembra 1921 na Brnci. Vsaka kronika pa pripoveduje o različnih činih in opisuje dogodke, ki so bili včasih veseli, včasih žalostni, večkrat tudi slavni, marsikdaj pa celo kuriozni. Brnska kronika bo morala pisati o svojem spomeniku, da je njegova zgodovina slavna in kuriozna obenem, slavna, ker so si Brncani na slaven način pridobili svojo slavo, kuriozna pa, ker o tej slavi sodi sleherni drugače in si vaščani sami niso na jasnem, kakšen sloves uživajo med svetom radi svojega spomenika.

Predno podamo našim zvestim čitateljem zgodovino brnskega spomenika, se klanjamo z vso spoštljivostjo vojnim žrtvam brnske fare, katerim je ta spomenik namenjen, ter jih prosimo odpuščanja, da smo primorani v političnem listu razpravljati o postanku in zgodovini njim v spomin postavljenega znamenja, ki naj bi še poznim rodovom pričalo, kakšno prokletstvo in gorje je rodila svetovna vojna in koliko žrtev, očetov, bratov in sinov je zahtevala samo iz brnske fare.

Po dolgem obotavljanju in premišljevanju je prišlo med zavednimi in nemškomišlečimi Slovenci (oprostite, da jih tako imenujemo, ker smo v zadregi za pravo ime) do sporazuma, da sestavijo skupen odbor, katerega namen bo, postaviti na Brnci vsem padlim vojnim žrtvam brnske fare dostojen spomenik. Odbor, v katerem je bila zastopana vsaka stranka s polovico članov, je sklenil takoj na prvi seji, da bodi v

PODLISTEK

Njegov gozd.

To se je dogodilo pred dolgim časom. Takrat je živel ob obrežju baškega jezera dekle, ki je daleč na okrog slovelo po svoji lepoti. Nič čudnega ni bilo tedaj, da so obračali fantje njene in sosednih vasi svoje poglede prav posebno za njo. Takrat je živel v vasi ob jezeru mlad študent, visok in lep, bledih lic in dolgih las. Študiral je tam daleč v nemških krajih za doktorja, kar se dosedaj še ni čulo v njegovi domači vasi.

„Doktor, kaj je to? Oče Jernej, ki ste po svetu hodili, povejte nam!“

In oče Jernej je dejal važno: „Doktor, to mora biti kakšen gosposki padar, ali pa kancelijski škric.“

„To že ni kaj prida!“ so odvrnili kmetje in zaničljivo stiskali ustni.

Nu, nekoliko drugače pa je sodila Nežika, najlepše dekle v fari. Ona pač ni sodila po tem, kaj bo iz študenta, ampak po tem, kakšen je. In razsodila je, da ni napačen, in tudi rada je

videla, da je zahajal k nji v hišo ob nedeljah popoldne ter ji s petjem in pripovedanjem kratil čas. Glas je imel čudovito mehke in spremljal je svoje petje kaj spretno na kitari. Rada ga je poslušala, še rajše pa, če ji je jel pripovedovati. Kaj pa ji je pripovedoval?

O svoji ljubezni? Ne. Dasi je mladi mož iz srca ljubil lepo dekle, tega ji ni nikoli povedal. Tedaj o tujih krajih in ljudeh? Tudi ne, dasi je v del nekaj sveta. Pravil ji je o svojih sprehodih po okolici. Pravil ji je, kako krasno se vidi baško jezero z vrha silne Jepe, ki se dviga v ozadju ter zrcali v jezerskih valovih. Temnomodro je to jezero in mirno, kakor Nežikine oči, je dejal, in Nežika je zarudela. Pravil je o močvirju, ki se razteza na oni strani jezera, o tajnostih tega močvirja v tihih polletnih nočeh, o veččah, onih slokih modrikastih plamenčkih, ki plešejo po močvirju. Tihi plameni ljubečih src so to, onih src, ki se boječe skrivajo pred belim dnevom, je dejal, in Nežika je zopet zarudela. In potem ji je pravil o koroških gozdovih, in tako lepo ji je pravil, da je Nežika vzljubila te gozdove, temne in pnosne, da je zahrepenela po njih. In zaželela je v svoji mladi duši, da bi nekoč zakraljevala

nad takim gozdom, nad njegovimi ponosnimi jelkami, nad bisernimi studenci, nad Vilami in škrti. Ali njen oče ni imel gozda, dasi je bil premožen kmet, ker njegovo posestvo je ležalo v dolini. In študent tudi ni imel gozda, ker je bil sin ubogega kočarja in veslarja na baškem jezeru. Njegov gozd je bival samo v njegovih sanjah.

To ji je pripovedoval in še marsikaj o lepoti koroške dežele, srčno ljubljene, britke obokane, dokler ni prišel čas ločitve. Trpko sta se jima tedaj stisnili ustni, in v oči so jima stopile solze; le težko je pustila roka roko. Odšel je v svet in ni se vrnil več. Zaihtelo je njegovo srce in odmrlo.

Minila so leta, snubači, lepi in krepki mladeniči so se vrstili. Nežika ni marala za nobenega, dasi jo je oče priganjal, češ: „Ta je bogat, ta bo zate! Pijanec ni, ne postopač,“ in mati ji je dejala: „Nežika postarala se boš, kdo bo potem še maral zate!“

Nežika ni marala za nobenega, in če ji je še tako sladko govoril. In vendar je slednjič vzela mladeniča za moža, niti tako lepega, niti tako mladega. To pa se je zgodilo takole:

njegovem okvirju izključeno vsako strankarstvo in se imajo člani medsebojno podpirati in delovati roka v roko za skupno stvar. To je bilo vse lepo in prav in Slovenci so radevolje in z verno sodelovali ter prirejali veselice in zbirali prispevke za spomenik.

Toda kmalu so našli na odpor. Ko se je šlo namreč za napise na spomeniku, so Slovenci, kar je popolnoma umevno, zahtevali slovenski napis, nemškomišleči pa nemškega, da bi obstajal odbor iz samih rojenih Slovencev. Akoravno so se bili že zedinili, da naj bo napis dvojezičen ozir. imena padlih slovenska ali nemška, kakor to pač hoče imeti dotična stranka, so nekateri prenapeti renegati — ne vsi, kar izreco povdarjamo — prelomili dano obljubo, ter ovrgli odborove sklepe in zahtevali, da morajo biti vsi napisi na spomeniku samo nemški. Tu nam pride na misel izrek nemškega romantika Fr. Schlegelja, ki pravi: Barbarstvo je, ako temelji vzgoja in družabno občevanje na podlagi tujega jezika. Narod, ki dopušča, da podivja njegov jezik, mora podivjati tudi sam. Resničnost teh besed nam potrjuje opisana neznačajnost v polnem obsegu.

Izdelava drugače umetno dovršenega spomenika iz lepega mramorja je bila poverjena kamnoseku Pironu v Beljaku, ki pa je stal popolnoma pod vplivom ekstremnih renegatov. Ker so hoteli le-ti izvršiti vse po svoje, so kratkoma odklonili nadaljno sodelovanje Slovencev in par poštenih odbornikov nasprotne stranke, ki so zastran napisov glasovali s Slovenci ter jih niso več vabili na odborove seje. Tako so glede nadaljne usode spomenika in otvoritvene slavnosti odločevali sami renegati. Slovenci so bili dobri samo tako dolgo, da so zbirali denar in oskrbovali druga pripravljana dela, ko so pa hoteli spregovoriti kako besedo in vztrajati na odborovih sklepih, so jih kratkoma vrgli iz odbora. S tem pa zadeva še ni bila končana. Da diskreditirajo Slovence tudi v javnosti, in provocirajo očiten razdor, so v „Freie Stimmen“ in „Kärntner Tagespost“, mogoče tudi v drugih nemških listih razbóbnali v svet, da so Slovenci (vindšarji, pravijo v oklepaju), zahtevali na spomeniku, čujte in strmite — „srbske“ napise in „srbski“ križ ter da je radi teh nesmiselnih zahtev Slovencev prišlo do razdora v odboru. S tako umazano agitacijo so hoteli privabiti na dan otvoritve prav mnogo občinstva iz Beljaka in okolice, ter izrabiti s pomočjo slovenskega denarja omogočeno otvoritev spomenika v strankarske ozir. nemškonacionalne namene, dočim so Slovence, ki so bili enakopravni samo tako dolgo, da so nabrali denar za spomenik, potisnili v stran in izključili tako tudi od slavnosti. Zato je bilo prav neprijetno opaziti, da je manjkala pri otvoritvi spomenika dobra polovica domačinov, ki bi morali biti vendar v prvi vrsti navzoči, saj ima veljati spomenik njihovim padlim sorodnikom, sosedom, znancom in prijateljem. V resnici pa se je otvoritvena slavnost izkoriščala v protislovenske demonstracije in s tem oskrnila pietetu v vojni padlih brnških rojakov.

Prišel je k nji v vas in sedel je za mizo, in fajfo si je nabasal in prižgal, in potem je puhnil oblak dima pred se, pa je dejal:

„Vidiš Nežika, če bi me ti hotela za moža...“

„Beži, beži, kaj to govoriš!“ mu prekinje ona govor. Ali on se ni vstrašil teh njenih besed, mirno je puhnil dim od sebe ter nadaljeval: „Ej Nežika, če bi ti videla moj gozd, drugače bi govorila!“

„Gozd imaš?“ ga vpraša dekle.

„Da,“ odvrne mladenič in udari s pestjo po mizi, „gozd in še kakšen! Daleč na okrog ni takega. Za mojega očeta, ni pela sekira v njem, in tudi jaz se ga ne bom lotil. In jelka stoji sredi njega, debela, da je tri moške ne objamejo. Da, če bi ti videla moj gozd!“

Tedaj mu je ponudila roko in dejala resno: „Hanžja, ogledati ga hočem.“

„In skupaj pojdeva, kaj ne? je vzkliknil on veselo.“

„Da skupaj!“

In šla sta roko v roki v gozd in — skozi življenje.

Novi brnški spomenik je dobil mesto slovenskega napisa svojo zgodovino, ki bo ostala kakor izklesane črke neizbrisna ter spominjala še pozne rodove na izdajstvo, ki so ga zakrivil nad živimi in mrtvimi domačimi zaničevalci svojega lastnega rodu. Tudi mi se pridružimo mnenju socialdemokratskega „Arbeiterwille“, ki pravi v svoji številki z dne 3. septembra t. l.: „Rojen Nemec, kakor tudi vsak pošten človek, bodisi katerekoli narodnosti, je takih nizkotnosti nezmožen“. To so sadovi, kakoršne je moglo roditi le renegatstvo na Korškem.

Kmetskemu sinu treba strokovne vzgoje!

Vsak stan se danes trudi, da bi napredoval in več dosegel za svoj obstanek. Vsak stan skrbi za boljšo odgojo in boljšo izobrazbo svojih otrok. Le kmetijski stan, ki ga je največ in ki je mimo vseh drugih stanov najbolj zaostal, skrbi še najmanj za svoj naraščaj. To se jasno vidi, če pogledamo na pičlo število naših kmetijskih šol in na pičlo število učencev, ki pohajajo te šole. Namesto, da bi se trlo učencev po teh maloštevilnih zavodih, trpi ena in druga šola na pomanjkanju učencev in mora sprejemati — da se število popolni — tudi take prosilce, ki ne spadajo notri ne po svojem poklicu, ne po drugih svojih lastnostih. Kmetijske šole bi morale šteti najboljši naš naraščaj, tako kakor po drugih deželah. Potem se bo tudi na kmetiji marsikaj na bolje obrnilo. Kmetijski stan potrebuje napredka! Za napredek pa treba pouka in vzgoje. V kmetijskih šolah — in sicer v številnem obsegu teh šol, kakor tudi v dobrem materialu — bi se morala zrealiti naša zavednost, naša stanovska skrb za naš naraščaj in za našo bodočnost, pa se vsega tega premalo čuti in vidi. Vsa naša javnost bi se morala brigati za obisk kmetijskih šol toliko časa, dokler ne prodre potreba strokovne vzgoje kmetijske mladine v najširše plasti našega kmetijskega prebivalstva, dokler se ne napolnijo šole z najboljšim materialom učencev. Danes se še vse premalo stori v tem pogledu in zato se ni čuditi, da pri tej splošni nezavednosti trpi vsa stanovska in strokovna vzgoja naše mladine. Naj se tudi tukaj obrne na bolje in naj skrb poklicani činitelji po deželi, zlasti pa starši, pridejo ukaželjni in nadebudni s novimi — namenjeni za dom — v kmetijsko šolo!

Luči se bojijo. Kdo, ponočne ptice? Te že, pa še nekdo drugi. Tisti, ki zadržujejo slovenske časopise, da jih ljudstvo ne dobi v roke. Boje se, da bi ljudje zvedeli resnico, ljudstvo hočejo držati v temi in nevednosti. Zakriti hočejo ljudem luč, bojijo se luči! Danes, v prosvetljenem XX. stoletju hočejo ljudem zakriti luč, resnico! V svobodni republiki konfiscirajo in pridržujejo časopise, kakor je bila navada v policijskih, absolutističnih državah. Kje je republikanska svoboda? Nepristane pritožbe pravijo, da je najhujše v velikovškem okraju. Kdo zadržuje in konfiscira časopise? Ali je tudi pošta v rokah „Heimatsdiensta“? Kdo izvršuje cenzuro nad slovenskimi časopisi? Kdo krade tuje blago, kdo ljudem odvzema liste, katere so pošteno plačali? Kdo zakriva ljudem luč in jih hoče držati v temi in nevednosti? Ali pošta ni državna, za vse državljanje? Ali ne plačujejo tudi Slovenci davkov, s katerimi se krije primankljaj na poštah?

Dante Alighieri. Italija in ž nio vsi narodi slavijo letos 600 letnico smrti največjega italijanskega pesnika Dante-ja. Kar vemo iz njegovega življenja, sta nam opisala deloma njegova sodobnika Giovanni Villani in Boccaccio, deloma poznamo njegovo življenje iz njegovih lastnih del. Dante se je rodil leta 1264 v mestu Firenze. O njegovi mladosti se ve malo. Vzgojen je bil temeljito in vsestransko. Pozna je več jezikov, zanimal se je tudi za glasbo in risanje. V mladosti se je zaljubil v lepo Beatrice, ki je postala njegov pesniški ideal. Pod vplivom te ljubezni je pisal prvo zbirko pesni: La vita nuova (Novo življenje). Po smrti Beatrice, ki je bila ideal pesnika Danteja, se je poročil z Gemmo Donati in se začel baviti tudi v politiko; slednje mu je prineslo mnogo zla.

Pregnali so ga iz domovine in je živel v Veroni, Padovi in v Ravenni, kjer je leta 1321, 14. sept. umrl. — Njegovo največje delo je: La divina Commedia (Božanska komedija). Razdeljena je pesnitev v 3 dele in podaja v njih Dante svoje doživljanje iz potovanja po peklu, v nebesih in na poti ga spremlja deloma Vergil, deloma Beatrice. Toda v resnici je podal Dante v pesnitvi zgodovino svoje dobe, opisal je s satiro svoje nasprotnike in propalost tedanje dobe. Na ta način je proslavil spomin ljubljene Beatrice. „La divina Commedia“ je prevedena v vse jezike, tudi v kitajski jezik. Dante je spisal svojo pesnitev v ljudski govorici, kakor se govori v Toskani in na ta način je vstvaril iz toskanske govorice — italijanski književni jezik.

Ⓐ TEDENSKI PREGLED Ⓐ

Avstrija.

Ameriški finančnik o gospodarskem položaju Avstrije. Ameriški finančnik Samuel Untermyer, ki se je mudil nedavno v Nemčiji, na Češkoslovaškem in v Avstriji je izjavil dopisniku „New York Herald“, da je finančno-gospodarski položaj Avstrije zelo kritičen. Po njegovem mnenju bi bila edina rešitev za Avstrijo posojilo za nakup surovin in živeža. Francija je proti združitvi Avstrije z Nemčijo, pa tudi v Avstriji niso glede tega vprašanja na jasnem. Avstrija se bo združila z Nemčijo le v slučaju potrebe. Zavezniki najbrž ne bodo finančno pomagali Avstriji. Zasebno posojilo bi bilo edina garancija za konsolidacijo avstrijskih finančnih razmer.

Zanimiva sodba dunajskega vrhovnega sodišča. Dunajsko vrhovno sodišče je izdalo zanimivo sodbo, zadevajočo plebiscit na Korškem. Pred plebiscitom je kaplan Fran Krašnja vložil proti nemškemu agitatorjem več tožb zaradi žaljenja časti pri okr. sodišču v Dobrli vasi. Sodišče je agitatorje obsodilo na zaporno kazen. Pozneje po plebiscitu je o sodbah razpravljalo deželno sodišče v Celovcu ki je vse sodbe razveljavilo iz razloga, da so te sodbe inozemskega sodišča. Generalni državni pravdnik se je v varstvo zakona pritožil na dunajsko vrhovno sodišče, katero je sedaj razveljavilo sodbo celovškega deželnega sodišča in zadevo še enkrat vrnilo prvemu sodniku v presojo. — Zanimalo bo nas, kako bo sedaj sodil okrajni sodnik — Nemec v Dobrli vasi proti nemškemu agitatorjem. Formalno je dalo dunajsko sodišče zadoščenje g. Krašnji, toda duh koroške pravice s tem ni še ozdravljen onega strupenega sovraštva, ki je navdaja proti koroškim Slovincem.

Avstrijsko-madžarski konflikt. (Češkoslovaška nota. — Nevzdržljiv položaj.) Češkoslovaški minister zunanjih poslov dr. Benč je poslal predsedniku poslaniške konference v Parizu Cambonu noto, v kateri govori o dogodkih in terorističnem režimu na Zapadnem Madžarskem. Nota opozarja, da so sosednje države zaradi tega vznemirjene. Češkoslovaška vlada noče preiskovati, kdo je za vse to odgovoren, toda izjavlja, da je ta položaj nevzdržljiv. Delovanje za mir, ki naj odstrani, kar je zakrivila vojna, bi bilo zelo otežkočeno, ako se ta položaj podaljša le za en dan.

Madžarska odstopi zapadno Ogrsko Avstriji. Pariški poslanik Madžarske je brzojavnim putem obvestil svojo vlado, da antanta grozi Madžarski s sankcijami v slučaju, da točno in brezpogojno ne izvede pogojev trnonske pogodbe. Pod vtisom tega obvestila je bila seja ministrskega sveta, ki je sklenil, da Madžarska odstopi vse v trnonske pogodbi določene kraje zapadne Ogrske Avstriji. Vsa Zapadna Ogrska bo v kratkem času predana avstrijskim oblastem. Madžarska vlada pa skuša ta neuspeh kriti na diplomatičen način. Madžarska vlada bo po posredovanju antante podpisala zadevni odstopni protokol.

Jugoslavija.

Ljubljanski velesejm slovesno zaključen. Po ugotovitvi sejmskega urada je bilo vsega skupaj 121.000 obiskovalcev; kupčijski uspeh je velikanski. Urad je ugotovil okroglo za 600 milijonov kron fiksno sklenjenih kupcij.

Italijani zažgali konsumno društvo v Rojanu. Ni se še poleglo ogorčenje nad požgom Narodnega doma pri Sv. Ivanu pri Trstu, že nam javljajo novo zlodejstvo italijanskih fašistov. Z užigalno bombo so pogнали v zrak poslopje „Konsumnega društva v Rojanu. Bomba je uničila in vpepelila vse. Skromen, a vendar tako ljubljen dom rojanskih Slovencev je bil v par urah žrtev divjega elementa.

Strašen zločin. Trgovec Jabler iz Bačke se je peljal v Ljubljano in je bil med potom umorjen od neznanih storilcev; mrtvega so ga vrgli iz železniškega voza; pri sebi je imal 180.000 jugosl. kron. Storilcev še niso dobili.

Naročnikom v Jugoslaviji.

Ker so naše poštne položnice rabljive samo za Nemško Avstrijo, Vas prosimo, da vpošljete naročnino mogoče potom banke.

Rusija.

Iz Moskve poroča „Frankfurter Zeitung“ da vlada lakota v vsej sovjetski državi razun Moskve; kajti sovjetska vlada se trudi na vse načine z vsemi sredstvi, da vsaj v Moskvi vzdrži življenje umetno na gotovi višini. Vse, kar se nakupi in dovaja iz inozemstva, pride v Moskvo, sree Rusije. In tu se razdeljuje živež na karte, toda ne bratsko, vsem enako, ampak po gotovem načinu, kjer igra denar glavno vlogo. Ako nimaš denarja, in sicer mnogo denarja, si zapisan smrti. Edno nastavljenici sovjetske vlade dobivajo redno živež, ti spadajo v prvo kategorijo, v drugo in tretjo kategorijo pa spadajo vsi dijaki, učitelji, zdravniki, sploh buržoazija, prejšnja inteligenca; ti dobivajo mesečno enkrat nekaj fižola in ribe! Od tega naj živijo. V zadnjem času se pa vidi v izložbah zopet raznovrstne stvari: bel kruh, meso, sir, ribe itd. Toda kakšne cene! 1 hleb belega kruha stane 10.000 rubljev, 1 pfund prekajenega svinjskega mesa 22.000 rubljev, 10 jabolk 30.000 rubljev itd. Samo malo število ljudi je, ki imajo toliko denarja, da si lahko kupujejo te stvari. Prejšnja inteligenca je popolnoma obubožala. Na Smolenskem trgu prodajajo ti žalostni ostanki nekdanjega srednjega stanu svoje zadnje obleke za kos kruha. Vse polno po ulicah je beguncev iz pokrajin ob Volgi, kjer razsaja lakota in kuga. Ti reveži stanujejo v svojih vozovih na cestah in so prisiljeni beračiti; sestradani, raztrgani in prepadeni prosijo za kos kruha...

Petliurove tolpe so zažgale v okolici Berdičeva skladšče z 7000 pudi žita. V Ukrajini skušajo ovirati oddajo žita na vse mogoče načine.

V Kijevu so izbruhnili protiboljševiški nemiri. Sovjetske oblasti so zaprle 120 častnikov in 150 meščanov in so jih poslale v Moskvo, kjer jih čaka obsodba.

RAZNE NOVICE

Enakopravnost žensk na Češkem. Kakor poroča „Tribuna“, izdeluje češkoslovaška vlada načrt, ki predvideva izenačenje moških in žensk v državnih poslih. Načrt se v prvi prihodnji seji parlamenta predloži v razpravo. Ukinje se tudi celibat učiteljc.

Velika železniška nesreča. Ekspresni vlak Strassbourg—Lyon je 10. septembra ob 22.30 pri kolodvoru Echets skočil s tira. Prevrnili so se štiri vagoni, med njimi tudi poštni voz. Mrtvih 25, ranjenih 60.

Shakleton, znameniti raziskovalec južnega pola, je s svojo ladjo, na kateri potuje v teh dneh na južni pol, pristal na pristanišču na Themi. Kakor druge znamenitosti, so si hodili ogledovat prebivalci Londona tudi to ladjo. Vsak je hotel videti znamenitega moža, na tisoče ljudi ga je prošlo za podpisa, na stotine ga je hotelo fotografirati itd. Shakleton pa ni mogel dolgo vzdržati tega navala, prosil je svoje oficirje, da ga nadomestujejo pri razkazovanju ladje in dejal: ti naporji so hujši nego naporji in nevarnosti v večnem ledu in na morju.

Kralj milijonarjev. Iz Novega Jorka poročajo: Imetje ameriškega petrolejskega kralja

I. Rockefellerja je bilo cenjeno na 2400 milijonov dolarjev.

V štirih dneh iz Evrope v Ameriko. Neko veliko nemško podjetje namerava zgraditi zrakoplove Zeppelinovega sistema, ki bi prevažali potnike iz Madrida v Buenos Aires. Potovanje bi trajalo štiri dni.

Zemlja šla skozi rep kometa. Zvezdarna Königstuhl pri Heidelbergu poroča, da je šla zemlja v noči od 8. do 9. avgusta skozi rep nakega kometa.

DNEVNE VESTI IN DOPISI

Glohasnica. V naši okolici hudo razsaja zadnje čase griža, ter je zahtevala že mnogo žrtev. V Glohasnici smo dne 28. minulega meseca pokopali naenkrat 2 sestri, 10—12 letni pd. Podevovi; na grobu jima je zapel pevski zbor vsem v srce segajočo žalostinko v slovo. Dva dni pozneje pa se je pri itak že žalostni rodbini Podevovi zopet oglasila bela klena, ter ji ugrabila 17 letnega nadebudnega Alberta. V Podjuni je umrla na isti bolezn predsedniku našega izobraževalnega društva edina hčerka Anželjčka. Pri Pokornu žalujejo potrti stariši po sinu edincu, 25letnemu Lojzeju. Ko smo položili k zadnjemu počitku zgoraj omenjene, smo mislili, da bo bolezen ponehala, toda že v sledečih 14 dnevih smo spremili 7 novih žrtev na pokopališče, po večini otroke. Med drugimi je zaspal v Gospodu tudi Mornarjev Pavle, kateri je najdalje vstrajal in smo že upali, da bo okreval. Bil je marljiv in nadarjen šolar, veselje matere in nas vseh, ki smo ga poznali. Vsem žalujočim naše iskreno sožalje! Potolazi jih Bog!

Riharjavas pri Žrečcu. (Požar.) V soboto popoldne dne 10. t. m. je na neznani način izbruhnil pri Pobriscu ogenj ter vpepelil v par minutah vse do tal. Radi grozne vročine in ker je bilo vse leseno, se razen živine ni moglo rešiti ničesar. Posestnik Florjan Tribuč je postal naenkrat berač. In to zdaj na jesen. Veste kaj se to pravi? Slovenci, Slovenke, ki ste premožni, pokažite, da ste usmiljenega srca ter pomagajte mu z darovi! Ne po besedah, temveč po dejanjih se sodi človeka! Darove sprejema tudi pol. in gosp. društvo v Celovcu.

Pliberk. V dandanašnji dobi, ko vihra nad glavami koroskih Slovencev nemčurska palica, ko Slovenec ni več varen pred njo, če je na železnici, v kakšni gostilni ali na kakšnem sejmu, kakor se je zgodilo na pliberskem sejmu dne 4. in 5. septembra l. leta, ko so nemčurski razgrajči nabili mirne slovenske može in fante, in jih psovali in nazivali „verdammte Tschuschen“, in ko sploh lahko rečeni, ko Slovenec ni varen več pod svojo lastno streho, se mi koroski Slovenci v duhu zbirajmo okrog knežjega kamna na gosposvetem polju in prisegamo: Kakor bo pela nemška palica nad nami, tako bo naše srce še bolj goreče ljubilo svoj narod, svoj materin jezik in se homo bojevali za svoje pravice tem hujše, dokler si ne homo izvojevali, kar nam gre po mirovni pogodbi, kot varstvo narodnih manjšin. Pa veliko jih je, ki so se po plebiscitu izneverili in šli v nasproten tabor, v svojo lastno škodo plivati. To je sramota. Strmimo skupaj svoje vrste in delajmo, in zopet delajmo, v prosep našega Korotana, da bo javnost vedla, da nečemo biti „tužen Korotan“, ampak „Slovenski Korotan“!

Slovenji Plajberg. Nemški grajščaki in njih brezsrčni gozdarji še vedno na nezasičen način preganjajo slovenske kmete in najemnike ter jim delajo s tnosti, kjer le morejo. Na Strugarjih so slovenskemu kmetu pod kaznijo sredi poletja zaukazali, da morajo svojo živino takoj nemudoma spraviti s pašnika, na katerem je s pravnim dovoljenjem imel svojo živino. Dati jo je moral vsled tega v svojo sečo, tako da je sedaj brez vsake krme za zimski čas in bo moral vso živino prodati. V Brodeh sta dva slovenska kmeta po kr vdi Nemcev l. 1919. pri vojnih operacijah izgubila vse svoje premoženje; vse je bilo njima zgorelo, hiše pa so Nemci razstrelili. Tedanji gerent je enemu izmed njiju dal Vetrovo, drugemu pa Tepijevo planino s hišo vred v gospodarstvo. Zdaj pa je sočnija na prizadevanje nemškega grajščaka

Voigta, obema zaukazala, da morata v 4 tednih z imenovanih posestev. Kje bosta imenovana Slovenci s mnogoštevilnima rodbinama dobila stanovanje, to nemško gospodo malo briga. Glavno je, da se Slovenci izžene, če tudi bodo potem hiše prazne stale. Takozvani „Mieterschutz“ za Slovence seveda nima veljave!

Žvabek je majhna občina, ki voli po sedanjem volilnem redu 10 odbornikov in je prej slovela kot najbolj narodna občina. Toda lanski plebiscit nam je zasjal ljuliko, ker se je pokazala socialnodemokratska stranka in organizirala v naši kmetijski občini, in so se vsi nemčurji skrili pod to stranko z namenom, če pri plebiscitu propadejo, da jih bode ta stranka ščitila. Koliko jih je, so pokazale volitve. Na Velikonočni ponedeljek je razglasil občinski tajnik pri cerkvi sv. Jurja, da so občinske volitve razpisane. Takrat smo se zganili zopet Slovenci in priglasili našo slovensko stranko. Nasprotna stranka so nas vabile v kompromis, pa mi smo se odločili, da nastopimo samostojno, da ali častno zmagamo ali pa pademo; bomo saj vedeli, koliko nas je še Slovencev. Nasprotniki soc. demokratije in „Bündlerji“ so se združili, ker tako so si bili gotovi zmage, nam so pa prisodili kvečjemu 2 mandata. Prišel je dan 24. april in takrat se je pokazalo, da smo Slovenci še najmočnejša stranka v občini in smo dobili Slovenci 103 glasov, soc. demokratije 55 glasov, „Bündlerji“ 25 glasov. Potem smo dobili od 10 mandatov 6 Slovenci in 4 nasprotniki in potemtakem je bil tudi župan izvoljen iz naše stranke. Koje bil znan izid volitev, so se spet slišali živijo-klici in naši fantje so veselo preevali slovenske pesmi pozno v noč. Zgodil se je ta dan tudi en škandal. Orožniki so aratirali na pritisk nemčurjev Martina Cehnerja, ki prakticira v Spodnjem Dravogradu gozdarstvo in so ga tirali v Pliberk; tam so mu vzeli denar in vse dokumente. Iz Pliberka so ga postavili na mejo. In vdrugič smo se postavili dne 19. junija pri deželnozborskih volitvah in smo vkljub slabi udeležbi napredovali za 7 glasov. Nasprotniki še vedno pretijo, da bodo odstavili našega župana, ker jim pač ni po volji, da niso oni gospodarji v občini.

St. Ilj. Kakor je javnosti že znano, je bil dne 13. oktobra lanskega leta od nemčurske podivjanosti ustreljen, tik ob pokopališču pomožni jugoslovanski orožnik Matija Aichholzer. Vsakemu beraču postavijo tja, kjer se je ponesrečil, križec, tako so vzdali tudi temu idealnemu mladeniču njegovi domači kamenito ploščo v zid pokopališča s sledečim napisom: „Tukaj je zahrbtno padel dne 13./X. 1920 Matija Aichholzer pd. Ahacov, rojen... Naj v miru počiva“. To je bilo našim nemčurjem, posebno pa logaveškemu županu Wigelnu prehudo, ker se sramujejo in bi vsak videl kakšna, da je nemška kultura. Zaukazal je Ahacovim, da jo morajo v 24. urah odstraniti; ker pa ni proti temu noben zakon in ni nikomur nevarno, so jo pustili. Zdaj pa je kratko malo najel Wigle človeka, da je ploščo iz zida izbil. Tako so torej ti elementi, ki ne spadajo v človeško družbo, vdrugič umorili njeza, katerega so prej komaj poznali. Zahtevamo od naših poslancev, da vprašajo na merodajnem mestu, ali je nemčurjem tudi kaj takega dovoljeno. Ta krivica se mora poravnati takoj, če ne, bomo pa vprašali druge oblasti. Po vseh nemčurskih časopisih upijejo, da se ni mogoče z nami zediniti! Da, verjamemo vam to, ker nam pri vsaki reči nasprotujete in pri vsakem koraku nam metete kamenje pod roge; na ta način homo vsak dan večji sovražniki.

Malošče pri Beljaku. (Ljudska igra „Zaklad“.) Skoraj se nam dozdeva, da so se koroski Slovenci prebudili iz dolgoletnega mrovi in otresli strahopetnosti, ki jim je tlačala že prav v kosteh. Posebno lepo se razvija družabno življenje v Bekstanju. Fantje in dekleta štebenske fare so uprizorili na praznik 8. septembra na Magrovem vrtu v Malošah lepo izkmečketo življenja vrsto igr „Zaklad“. Bila je to že četrta predstava štebenskega izobraževalnega društva. Igralcem gre vse priznanje na lepo uspeli igri. Vs. so rešili svoje vloge kar najbolje, o čemur je pričalo pogostoma izraženo priznanje gledalcev. Igra se bo ponovila 11., ob slabem vremenu pa se preloži na 18. septembra. Slovenskim fantom in dekletom

štebenske fare kliče: Le urno in neustrašno naprej!

Bekštanj. (Vprašanje najemnikov Wittgensteinovih zemljišč.) V naši občini se nahaja velik del Wittgensteinovega, prejšnjega Dietrichsteinovega veleposestva. Zlasti mali posestniki (kočarji) v gosto naseljeni Ovčeni in pri Starem gradu so že zdavnaj navezani na ta zemljišča in njihova eksistenca je odvisna takorekoč od pridelkov iz njiv in travnikov, ki jih imajo v najem. Nekaj časa je Wittgensteinovo upravnništvo samo vzdrževalo svoje lastno gospodarstvo in dalo obdelovati precejšen del zemljišč. Toda kmalu je prišlo do prepričanja, da se kmetovanje na lastne režiije ne izplača, kar je potrdil zlasti bivši upravitelj Schmiedt. In zemljišča so dali zopet vsa v najem. Za časa jugoslovanske uprave na Koroškem, je tedanji državni upravitelj Wittgensteinovega veleposestva izvršil razdelitev najemščin med najbolj potrebne domačine. To je bilo socialno pravično in se da zagovarjati napram vsaki oblasti. Tudi Wittgensteinov zastopnik temu ni ugovarjal. Ko pa je po izgubljenem plebiscitu nastopila zopet avstrijska uprava, je Wittgensteinov gozdarski urad na Humbergu odpovedal vsem 25 najemnikom potom odvetnika zemljišča. Ker so stali najemniki in stoje še danes na stališču, da gre v tem slučaju za pravilno sklenjene najeminske pogodbe, ki spadajo pod naredbo za varstvo najemnikov, (Pächterschutz), so vložili proti odpovedi pritožbo. Sodnija v Beljaku pa je dala na predlog zagovornika zaslišati bivšega Wittgensteinovega upravitelja in bivša državna nadzornika. Slednja sta zaslišana po ljubljanski sodnji izpovedala tako, da je sodnija v Beljaku pritožbo zavrnila. Ta izjava je vzbudila veliko pozornost, vendar je nočeno nadalje rekriminirati. Pripominjamo pa, da so najemniki v Grebinju, ki so dobili zemljišča pod istimi razmerami v najem, zmagali.

Gornji Rož. „Deseti brat“ se je prikazal v našem kraju, ne sicer tisti, ki mora po narodni pravljici potovati kot večni popotnik po svetu, ampak prikazal se je na odru, dvakrat v Locha in enkrat v Sv. Jakobu v Rožu. S svojim živim, naravnim, a tudi resnim nastopom bo „deseti brat“ (Cvitarjev Zdravko) ostal pri občinstvu v trajnem spominu. Elegantno-ljubko sta rešila svoje težke vloge Manica in Kvas (Tildi Pločeva in Erlach Danijel). Doprineso je igral strastnega Marijana p. d. Zavrnikov iz Bač. Koš zdravega veselja in smeja pa sta nam pripeljala Krjavelj (Jakob Simčič) in Dolef (Ulbing Janko), ki sta za take vloge naravnost ustvarjena. Pretresljiv konec nesrečnega Piškava je izborno pokazal p. d. Hajnželov iz Ledenic. Tam je sploh še zakopanih dosti dobrih igralcev, ki so, kakor Franc in Jožef Resman imenitno pogodili, prvi gostilničarja Obrščaka, drugi čevljarja Kriveca in pa Franc Arneje, ki je nam skupaj z Hojevim Mirtijem iz Rut podal dober kmečki original. Zelo je ugajala tudi Krivčevka (Mici Arko), kakor je pokazal dober igralski talent tudi Benjamin (Val. Stissen), ki je prvič nastopil. A tudi manjše vloge, kakor Franica, Marička, Vencelj, Zmuzné, Miha, Dražarjev Francelj, Kos, Balček so bile v dobrih rokah in so dokazale, da bodo tudi ti vsi kos težjim nalogam. Sploh z eno besedo: igra je izborno ugajala in so jo tudi pametni nasprotniki pohvalili. Seveda, kar je dobrega, nikjer ni brez sovražnika. Tako so se nekateri ljudje „desetega brata“ tako ustrašili, da noč in dan niso imeli pokoja in so rotili in prosili vse mogoče urade, da tega nesrečnega „desetega brata“, tega „iredentista“, za božjo voljo ne spustijo v Gornji Rož, da bi se Karavanke ne podrle. Sliši se, da so se uradi res že nekaj ustrašili in da bodo v prihodnjem delali težkoče. Po našem mnenju bi bilo pa veliko bolj pametno, da bi oblasti prepovedale naše divjaške „plese“, kjer se po zverinsko pivaju in pretepa, kakor pa prepovedati igre, ki jih vodijo trezni možje in kjer se mladini nudi poleg poštenega veselja tudi prilika izobraziti se v lepem vedenju in lepim manirah! Naj se oblasti enkrat same prepričajo, kako naša poštena mladina sama prosi za take prireditve! Še bolj se pa čudimo, da skušajo posamezni ugledni, sicer pametni nasprotniki, pregovarjati stariše teh naših igralcev, da bi jim v bo-

doče ne pustili več sodelovati! Vprašamo vas čisto mirno: Kaj vam je ljubše? Da se mladina pretepa okoli po sumljivih veseljah in da pretepa tudi — lastne stariše, ali da se mladina in z njim širo občinstvo razveseli na takih prireditvah, kakor so naše igre in tukaj dobiva znanje lepega vedenja, olike in omike? Kdor ima srce za našo mladino, bo na naši strani! Zato pogumno naprej na tej poti za pouk in izobrazbo našega ljudstva!

Iz Spodnjega Roža. Prišel sem dne 5. sept. po opravkih na Bistrico. Na lipi na javnem prostoru, je bila nabita deska, naslikana s podobami, da so tako javno sramotili Slovence zaradi lanskega shoda. Čudil sem se, da te deske ni odstranila občina ali orožniki, ki so postavljeni, da skrbijo med ljudstvom za mir. Mislim sem si pa, bolj ko nas boste sramotili in preganjali, bolj bomo ljubili naš dragi mili slovenski jezik. Več, ko bomo trpeli, bolj bomo ljubili tebe, blaga slovenska mati. Mi vemo, da biva na svetu 136 milijonov Slovanov, katerih nobeno nemčursko sovraštvo in hudobija ne spravi iz sveta. Pomilujemo pa uboge nemškutarje, ker v časopisju in na shodih vedno kličejo: „Proletarci vseh dežel, združite se!“ Tam zadej pa stoji nemški bogatin, kapitalist, on zapove, ali da znamenje in ti ljudje se vržejo kot hijena na slovenske proletarce, da jih sramote, zaničujejo in preganjajo. Nemški kapitalist pa se zadovoljen smeji.

Bistrica v Rožu. Lansko leto m. sept. so nemškutarji priredili z ozirom na glasovanje pod lipo shod, katerega pa so Slovenci razbili. Nekaj bujskačev, katerim mir med ljudstvom ni po volji, je nabilo petega sept. na lipo eno diljo, na kateri so bile naslikane razne kreature, ki naj značijo lanski shod in sramotijo Slovence kot nekulturen rod. Nemškutarji, ker ste nam vi prijazni, hočemo vam biti mi vljudni in vam poklicati v spomin dogodke, iz katerih naj svet sodi, kako visoko stoječo kulturo imate. Naprej vam pa že povemo, da nemška kultura, na katero se vi opirate, ni vaša, ampak je kultura poštenega nemškega naroda, kateri pa z vami nič nima skupnega. Vprašamo vas, ali je to kulturno, ko je na novega leta dan en nemčur enega finančnega stražnika s kuhinjskim nožem skozi hrbet v pljuča zabodel? Ali je to kulturno, ko so nemčurji v Kapli zvalili duhovnika na spoved o polnoči in ga, ko je nosil sveto popotnico, zavratno ustrelili? Ali je to kulturno, ko je en nemčur v Podsnjivasi z glažom pobijal enega kmetijskega fanta in pri tem vpil kot zverina, da bo pol vas zasmodil in 25 Slovencev ustrelil. Znano je tudi, da s vaši pristaši v cerkvi v St. Janžu pokradli cerkveno obleko; prav veliko obleke so Volkshwehrovi pokradli tudi v župnišču v Selah. Spomnite se tudi, da so vaši pristaši že leta 1919 prav hudo opljuvali Slovence in duhovnike, ko so bili le-ti internirani. Le berite dopise v „Koroškem Slovencu“ in videli boste, da je „Bildung“ vaših bratev povsod enaka. Tudi mi smo pohajali ravno iste nemške šole kot vi, zraven pa smo se učili iz slovenskih knjig in časopisov in smo vzljubili naš slovenski rod. Vedite, zgodovina koroških Slovencev ima zapisano vso hudobijo, katero ste vi zagrešili nad našim ljudstvom.

NAJNOVEJŠE VESTI

Na avstro-ogrski meji še vedno ni miru. V okolici Kirchschlaga so Ogri ojačili svoje tolpe; vas Güllersdorf, južno od Fürstenfelda, so napadle madžarske tolpe s strojnimi; avstrijski orožniki so jih spodili s pomočjo vojaštva. Ogri so se umaknili in so odnesli svoje ranjence seboj. Na avstrijski strani niso imeli ranjenca. Vojaško posadko v Hohenbruggu so Ogri obstreljevali s strojnimi. Kakor se poroča iz Budimpešte, mobilizirajo Madžari na tistem. Moštvo in častniki letnikov 1895 do 1900 dobivajo pozive, ki so podpisani od majorja Osztenburga. Kličejo jih k orožniškemu polku v Oedenburg. Obenem kličejo demobilizirano artilerijo v Kecskemet. Parška poslaniška konferenca in antantne velesile so že obveščene o tem početju Madžarov. Ogrski poslanec Lingauer je izjavil, da je razpoloženje v zapadni Ogrski dobro in da gredo Ogri z neisprosno

voljo za svojimi cilji. Začeli so boj, katerega hočejo tudi dobojevati, četudi brez podpore od strani vlade. Če pa pridejo Italjani, naj le pridejo, Ogri so pripravljeni. Branili bomo svojo domovino tudi proti vsem svetu. Tako se izpolnjujejo na Madžarskem pogodbe; antanta pa lepo molči. Tudi Pesti Hirlap naznanja, da se vstaški boji v Zapadni Ogrski nadaljujejo, in da bodo Madžari branili svojo zemljo do zadnje kaplje krvi!

Erzbergerjeva morilec. Nemške oblasti so že dognale, kdo je umoril Erzbergerja: storilec sta nek uradnik in dijak z imenom Heinrich Schulz in Heinrich Tillessen. Toda policiji se še ni posrečilo, jih prijeti, ker sta storilec zgnila neznano kam. Na njih glave so razpisali premijo za 200.000 mark.

V Ljubljani je vojaška patrulja vstrelila 20 letnega sina grofa Codellija. Šel je o polnoči mimo vojaškega skladišča izven Ljubljane in ker se na poziv straže ni vstavil, je vojak oddal strel in ga zadel. Odredili so strogo preiskavo.

Dunaj, 18. sept. Uradno se poroča, da so poskusile madžarske tolpe vdreti na večjih mestih ob meji na srednještajerska tla. Avstrijske obmejne posadke so jih pognale nazaj.

Zopet povišanje cen. Da se pokrijejo stroški, ki so nastali po novem povišanju plač državnih uslužbencev (znašajo namreč nekoliko milijard), bodo zopet zvišane železniške, poštno, telefonske tarife in tobak.

Borza. Dunaj 19. sept. Za 100 jugosl. kron se plača na Dunaju 690 avstr. kron, za 100 mark se plača 1537 avstr. kron, za 100 lir se plača 6540 avstr. kron, za 100 franc. frankov se plača 11.180 avstr. kron, za 100 šv. frankov se plača 26.875 avstr. kron, za 100 čeških kron se plača 1827 avstr. kron, za 1 dolar se plača 1600 avstr. kron.

Mirno so v Gospodu zaspali naš blagi oče

Jernej Čebul

bivši posestnik v Šmihelu v 83. letu svoje dobe.

Šmihel pri Pliberku, dne 12. sept. 1921.

Žalujoči otroci.

LIDOVA KNIHTISKARNA

SE PRIPODOČA ZA HITRO, OKUSNO IN CENO IZDELAVO VSAKOVRSNIH DRUŠTVENIH, TRGOVINSKIH IN DRUGIH TISKOVIN, VABIL, OKLICEV I. T. D.

WIEN V., MARGARETENPLATZ 7

František Čermák,

DUNAJ V.,
Mittersteig 23-15
priporoča svoj zavod
za izdelovanje
arg'eskijh in
dunajskih
pian in pianin
(klavirjev).
Tudi export!

DUNAJ V.,
Mittersteig 23-15
priporoča svoj zavod
za izdelovanje
arg'eskijh in
dunajskih
pian in pianin
(klavirjev).
Tudi export!